पुतलीबजार नगरपालिका स्याङ्जा

योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४

स्थानीय राजपत्र

खण्ड:१/संख्या:७/ मिति: २०७५/०३/०३

भाग-२

पुतलीबजार नगरपालिका, स्याङ्जाको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन : २०७४

पृष्ठभूमी

पुतलीबजार नगरपालिकाले दिर्घकालीन आवधिक तथा वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम वर्गमा गर्दा लिनुपर्ने आधार तथा पूर्व शर्त निर्धारण गरी वस्नु निष्ठ भौगोलिक आवश्यकता, सहभागितात्मक प्रक्रिया आदीको माध्यमबाट व्यवस्थि तगर्नका लागि पुतलीबजार नगरपालिकाले यस योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन स्वीकृत गरेका छ ।

१. वस्तुस्थिति विवरण (Profile) तयार गर्नुपर्ने

पुतलीबजार नगरपालिकाले वार्षिक योजना र बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्व स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको यथार्थ स्थिति देखिने गरी वस्तुगत (Profile) विवरण आगामी ३ वर्ष भित्र तयार गर्नेछ । वस्तुगत विवरणको आधारभूत ढाँचा संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ । सो ढाँचामा स्थानीय तहले आवश्यकता अनुसार विवरण समावेश गरी परिमार्जन गर्न सक्नेछ वस्तुगत विवरण अध्यावधिक गरी आफ्नो Website मार्फत् सार्वजनिक गर्नु स्थानीय तहको कर्तव्य हुनेछ ।

२. वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा

पुतलीबजार न.पा.ले आगामी आर्थि वर्षको लागि वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम आर्थिक वर्ष शुरु हुनु अगावै तोकिए बमोजिम तर्जुमा गरी सभाबाट स्वीकृत गर्नेछ ।

बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाको लागि देहाय बमोजिमका समितिहरू रहने छन् ।

२.१. राजश्व परामर्श समिति

२.१.१. नेपालको संविधान र प्रचलित कानूनको अधिनमा रही यस न.पा.ले आफ्नो कार्यक्षेत्रभित्र परिचालनगर्न सक्ने राजश्वका श्रोत, दायरा र दर समेतको विश्लेषण गरी आगामी आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुन सक्ने राजश्वको अनुमान गर्ने प्रयोगनको लागि देहाय बमोजिम एक राजश्व परामर्श समितिको गठन हुनेछ ।

(क) पुतलीबजार नगरपालिकाको प्रमुख/उपप्रमुख	-	संयोजक
(ख) नगर कार्यपालिकाको कार्यकारी अधिकृत	-	सदस्य
(ग) नगर कार्यपालिकाले तोकेको एक महिला सहित २ जना	-	सदस्य
(घ) स्थानीय उद्योग वाणिज्य संघका प्रमुख वा प्रतिनिधी	-	सदस्य
(ङ) स्थानीय नेपाल चेम्बर अफ कमर्शका प्रमुख वा प्रतिनिधी	-	सदस्य
(च) नगर कार्यपालिकाको राजश्व विभाग/शाखा प्रमुख	-	सदस्य सचिव

समितिले राजश्व, बजेट तथा लेखा क्षेत्रमा दक्षता भएका सम्बन्धित स्थानीय तहको क्षेत्रभित्रका दुई जना विज्ञलाई आवमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

२.१.२. पुतलीबजार न.पा., स्याङ्जाको राजश्व परामर्श समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

क) राजश्व सम्बन्धी नीति तथा कानून तर्जुमा, संशोधन, परिमार्जन र सो को परिपालनाका सम्बन्धमा आवश्यक परामर्श प्रदान गर्ने ।

ख) राजश्वका श्रोत, दायरा र दर समेतको विश्लेषण गरी आगामी आर्थिक बर्षमा प्राप्त हुन सक्ने राजश्वको अनुमान गर्ने ।

ग) राजश्वका दर र क्षेत्र लगायतका आधारमा आन्तरिक आयको विश्लेषण र अनुमान गर्ने ।

घ) स्थानीय उद्योग तथा व्यवसाय प्रबर्द्धन र रोजगारी सिर्जनामा योगदान दिने किसिमको कर नीति अवलम्वन गर्न परामर्श दिने ।

ङ) कर राजश्व, गैर कर राजश्व, सेवा शुल्क, दस्तुर आदिको दर निर्धारण गरी सिफारिस गर्ने ।

च) राजश्व प्रशासन सुधारका लागि अन्य आवश्यक सुझावहरु पेश गर्ने ।

२.२ श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति

२.२.१ स्थानीय तहमा प्राप्त हुन सक्ने कुल आयको प्रक्षेपण र सो को सन्तुलित विवरणको खाका तय गर्न स्थानीय तहमा देहाय बमोजिम अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति गठन हुनेछ ।

क) नगरपालिका प्रमुख	-	संयोजक
ख) नगर कार्यपालिका उप प्रमुख	-	सदस्य
ग) नगर कार्यपालिकाको अधिकृत	-	सदस्य
घ) प्रमुखले कार्यपालिकाका सदस्य मध्येबाट तोकेको महिला दलित वा अल्पसंख्यकबाट प्रतिर्निधित्व हुने गरी बढीमा ३ जना	-	सदस्य
ङ) नगरपालिकामा योजना हेर्ने महाशाखा वा शाखा प्रमुख	-	सदस्य सचिव

२.२.२ श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

क) आन्तरिक आय, राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने आय, संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तिय हस्तान्तरण, आन्तरिक ऋृण तथा अन्य आयको प्रक्षेपण गर्ने ।

ख) राष्ट्रि तथा प्रादेशिक प्राथमिकता र स्थानीय आवश्यकतालाई मध्यनजर गरी प्रक्षेपित स्रोत र साधनको सन्तुलित विवरणको खाका तय गर्ने ।

ग) आगामी आर्थिक वर्षको लागि स्रोत अनुमानको आधारमा बजेटको कुल सीमा निर्धारण गर्ने ।

घ) विषय क्षेत्रगत बजेट सीमा (Ceiling) निर्धारण गर्ने ।

ङ) संघीय/प्रदेश सरकारबाट प्राप्त मार्गदर्शन, स्थानीय आर्थिक अवस्था, आन्तरिक आयको अवस्था समेतको आधारमा बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरणका आधारमा तय गर्ने ।

च) विषय क्षेत्रगत बजेट तर्जुमा सम्बन्धित मार्गदर्शन तय गर्ने ।

छ) स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण सम्बन्धी स्थानीय तहको आवश्यकता र निर्णय बमोजिमका अन्य कार्यहरु गर्ने ।

२.३ बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति

२.३.१ स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिबाट तयार भएको आयको प्रक्षेपण र वितरणको खाकामा आधारित भई नेपालको संविधानको धारा २३० बमोजिम स्थानीय तहको बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न देहाय बमोजिमको समिति गठन हुनेछ ।

क) नगर कार्यपालिकाको प्रमुख	- संयोजक
ख) विषयगत क्षेत्र हेर्ने नगर कार्यपालिकाका सदस्यहरु	- सदस्य
ग) नगर कार्यपालिकाको कार्यकारी अधिकृत	- सदस्य सचिव

२.३.२ बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बोजिम हुनेछ ।

क) आगामी आ.व.को नीति तथा कार्यक्रमको प्रस्ताव तयार गर्ने ।

ख) श्रोत अनुमान समितिले दिएको बजेट सीमाभित्र रही बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण गर्ने ।

ग) बजेट तथा कार्यक्रमको प्रस्तावलाई विषयक्षेत्रगत रुपमा छलफल गर्ने व्यवस्था मिलाई अन्तिम प्रस्ताव तयार गरी नगर कार्यपालिकाकामा पेश गर्ने ।

घ) योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिने व्यवस्था मिलाउने तथा योजना कार्यक्रम बीच आपसी तादम्यता तथा परिपूरकता कायम गर्ने ।

ङ) बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा सम्बन्धी स्थानीय तहको आवश्यकता र निर्णय बमोजिमका अन्य कार्यहरु गर्ने ।

३. योजना/आयोजना तर्जुमा तथा प्राथमिकीकरणका आधारहरू निम्न बमोजिम कायम गरिएका छन् ।

नगरपालिकाले योजना/आयोजना तथा बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्व योजना/आयोजना छनौट प्राथमिकीकरणको आधार र मापदण्ड तयार गरिने छ । यस्तो आधार र मापदण्ड तयार गर्दा वस्ती/टोलस्तर, वडास्तर र नगरपालिका स्तरका छुट्टाछुट्टै मापदण्ड र आधार तोक्न सकिनेछ । यस्ता आधार र मापदण्ड तय गर्दा सामान्यतया निम्न विषयहरु समावेश गरिने छ ।

३.१ योजना तर्जुमाका आधारहरु :

- नेपालको संविधानको अनुसूची ८ र ९ मा उल्लेखित स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकारको सूची,
    - नेपालको संविधानमा उल्लेखित मौलिक हकहरु,

- नेपालको संविधान भाग ४ अन्तर्गतका राज्यका आर्थिक, सामाजिक विकास, प्राकृतिक श्रोतको उपयोग, वातावरण संरक्षण सम्बन्धी नीतिहरु, धारा ५९ को आर्थिक अधिकार, भाग १९ को आर्थिक कार्य प्रणाली,
- नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्य विस्तृतिकरणको प्रतिवेदन,
- संघीय प्रदेश सरकारले अंगिकार गरेको आवधिक योजनाले लिएका नीति तथा प्राथमिकताहरु,
- संघीय सरकारले अवलम्वन गरेका आर्थिक तथा वित्तिय नीतिहरु,
- स्थानीय तहको आवधिक योजनाले तय गरेका प्राथमिकताहरु,
- नेपालले अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा जनाएका प्रतिबद्धताहरु,
- स्थानीय शासन सञ्चालन ऐन र नियमावलीका प्रावधानहरु,
- स्थानीय तहका आवधिक योजनाहरु, क्षेगत नीति, रणनीति, योजना तथा अध्ययन प्रतिवेदनहरु,
- विकासका समसामयिक मुद्दाहरु जस्तै सामाजिक संरक्षण, दिगो विकास, जलवायु परिवर्तन र विपद् व्यवस्थापन, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा, लैगिक सशक्तिकरण तथा समावेशी विकास, बाल मैत्री स्थानीय शासन, वातावरण मैत्री स्थानीय शासन, खुला दिसामुक्त तथा पूर्ण सरसफाई, ऊर्जा संकट लगायतका अन्तर सम्बन्धित विषयहरु,
- स्थानीय तहको मध्यकालिन खर्च संरचना (MTEF) अनुरुप प्राथमिकतामा परेका कार्यक्रमहरु,
- स्थानीय तहले आवश्यक देखेका अन्य विषयहरु ।

३.२ आयोजना/कार्यक्रम प्राथमिकीकरणका आधारहरु निम्न रहने छ ।

- आर्थिक विकास र गरिवी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुर्‍याउने,
- उत्पादनमूलक र छिटो प्रतिफल दिने (ठूला आयोजनाहरुको हकमा बढीमा ३ बर्षभित्र सम्पन्न हुने)
- राजश्व परिचालनमा योगदान पुर्‍याउने,
- सेवा प्रवाह, संस्थागत विकास र सुशासनमा योगदान पुर्‍याउने,
- स्थानीय श्रोत साधनमा आधारित भई जनसहभागिताका अभिबृद्धि गर्ने,
- लैंगिक समानता, सामाजिक समावेशीकरणको अभिबृद्धि हुने,
- दिगो विकास, वातावरण संरक्षण र विपद् व्यवस्थापनमा योगदान पुर्‍याउने,

- समुदायलाई विपद तथा जलवायु परिवर्तन उत्थानशिल (Resilience) बनाउने,
- स्थान विशेषको संस्कृति र पहिचान प्रबर्द्धन गर्ने,
- स्थानीय तहले आवश्यक देखेका अन्य विषयहरु ।

४. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा प्रक्रिया

स्थानीय तहको बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा निम्न चरणहरुको अवलम्वन गरिने छ ।

४.१ संघ तथा प्रदेशबाट वित्तिय हस्तान्तरणको खाका एवं बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा मार्गदर्शन प्राप्त गर्ने ।

४.१.१ स्थानीय तहले प्रत्येक बर्ष संघीय/प्रदेश सरकारबाट वित्तिय हस्तान्तरणको खाका तथा मार्गदर्शन प्राप्त गरी उक्त खाका, मार्गदर्शन एवं स्थानीय स्रोत साधन समेतको आधारमा बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिने छ ।

४.२. श्रोत अनुमान र कुल बजेट सीमा निर्धारण -

४.२.१ राजश्व परामर्श समितिले राजश्वका श्रोत, दायरा र दर समेतको विश्लेषण गरी आगामी आर्थिक बर्षमा प्राप्त हुन सक्ने राजश्वको अनुमान गर्नेछ ।

४.२.२. श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले आगामी आ.व.को बजेटको कूल सीमा, विषय क्षेत्रगत बजेट सीमा निर्धारण, बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीरणका आधार र मार्गदर्शन तय गरी स्वीकृतिको लाग नगर कार्यपालिमा पेश गर्नेछ ।

४.२.३ विषय क्षेत्रगत सीमा निर्धारण गर्दा समपुरक कोष,लक्षित समूह विकास, आर्थिक, सामाजिक तथा पूर्वाधार विकास र प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरुको लागि निश्चित रकम छुट्याउन सकिनेछ ।

४.२.४ नगर कार्यपालिकाले विषयक्षेत्रगत बजेट सीमा, मार्गदर्शन तथा प्राथमिकीकरणका आधारहरु स्वीकृत गरी वडा तहमा पठाउने ।

४.२.५ वडा समितिले प्राप्त विषय क्षेत्रगत सिलिङ्ग र मार्गदर्शनमा छलफल गर्ने, वडा अन्तर्गतका वस्तीहरुमा योजना छनौटको मोडालिटी तयार गर्ने, वस्तीहरुमा योजना टलफलको मिति तय गरी सूचना गर्ने ।

४.३ वस्ती/टोल स्तरबाट आयोजना/कार्यक्रम छनौट विधीः

४.३.१ वडा समितिले वस्तीस्तरको आयोजना/कार्यक्रम छनौटको ढाँचा तय गर्दा वडाभित्रका वस्तीहरुलाई भौगोलिक अवस्थिती, जनसंख्या, यातायातको सुविधा लगायतका आधारमा क्लष्टर निर्माण गरी सबै नागरिकलाई योजना छनौटको वस्ती स्तरीय भेलामा सहभागी हुने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

४.३.२ वस्ती/टोलस्तरको आयोजना/कार्यक्रम छनौटका लागि वडा सदस्यको नेतृत्वमा टोली परिचालन गर्नुपर्नेछ ।

४.३.३. वस्ती/टोलस्तरको आयोजना/कार्यक्रम छनौटका गर्दा बालबालिका, महिला, आदिबासी/जनजाती, मधेशी, दलित, अपांग, सीमान्तकृत, पिछडावर्ग लगायत सबै मुदायको अर्थपूर्ण उपस्थिति हुने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

४.४.४. वस्ती/टोलस्तरको आयोजना/कार्यक्रम छनौटकामा नागरिक समाजका संस्थाहरु, महिला/आमा समूहहरु, बालक्लवहरु, स्थानीय गैर सरकारी संस्था, सहकारी संस्थाहरु, निजी क्षेत्रका संस्थाहरु जस्ता स्थानीय संघ संस्थाहरुको सक्रिय सहभागीता गराउनु पर्नेछ ।

४.३.५. वस्तीस्तरमा छनौट भएकाहरुको आयोजना/कार्यक्रमहरुको सूची तयार गरी वडा समितिमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

४.४. वडा स्तरीय आयोजना/कार्यक्रमहरुको प्राथमिकीकरण विधीः

४.४.१. वडा समितिले नगरपालिकाबाट प्राप्त आयोजना/कार्यक्रमहरुको प्राथमिकीकरण मापदण्डको आधारमा टोल/वस्तीस्तरबाट प्राप्त आयोजना/कार्यक्रमहरुलाई विषयक्षेत्र समेत छुट्याई प्राथमिकरण गरी बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिमा सिफारिस गरी पठाउनु पर्नेछ ।

४.४.२. वडा समितिले वस्तीस्तरबाट माग नभएका तर नगरस्तरमा महत्वपूर्ण देखिएका आयोजना/कार्यक्रमहरुलाई समेत औचित्य खुलाई प्राथमिकिकरणको सूचीमा राखी पठाउन सक्नेछ ।

४.५. बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा

४.५.१ बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समीतिले वडा समितिबाट प्राथमिकिकरण भई आएका आयोजना/कार्यक्रमहरु तथा नगरस्तरमा सञ्चालन गर्न आवश्यक देखिएका आयोजना/कार्यक्रम समेतका आधारमा विषयक्षेत्रगत सूची तयार गर्नुपर्नेछ ।

४.५.२ विषय क्षेत्रगत सूची तयार गर्दा देहाय बमोजिम क्षेत्र छुट्याउनु पर्नेछ ।

क) आर्थिक विकास - कृषि, उद्योग तथा वाणिज्य, पर्यटन, सहकारी, वित्तिय क्षेत्र

ख) सामाजिक विकास - शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई, संस्कृति प्रबर्द्धन, लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

ग) पूर्वाधार विकास- सडक तथा पुल -झोलुङ्गे पुल समेत), सिंचाई, भवन तथा सहरी विकास, ऊर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत -वैकल्पिक ऊर्जा समेत), सञ्चार

घ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन - वन तथा भु- संरक्षण, जलाधार संरक्षण, वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन, फोहोर मैला व्यवस्थापन, Sanitary land Fill Sites, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण, विपद व्यवस्थापन, बारुण यन्त्र सञ्चालन

ङ) संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह- मानव संशाधन विकास, संस्थागत क्षमता विकास, संस्थागत पूर्वाधार, नागरिक वडापत्र तथा टोकन प्रणाली, सेवा प्रवाहका मापदण्ड निर्धारण, सेवा प्रवाहमा विद्युतीय सूचना प्रविधिको प्रयोग,

च) वित्तिय व्यवस्थापन सुशासन- लेखांकन, राजश्व परिचालन, वित्तिय अनुशासन, वित्तिय जोखिम न्यूनीकरण, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण, आन्तरिक लेखा परिक्षण तथा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, अन्तिम लेखा परिक्षण तथा बेरुजु फछ्यौंट, सूचना तथा सञ्चार व्यवस्थापन,

४.५.६. आयोजना तथा कार्यक्रमहरुको विषयगत सूची माथि छलफलको लागि विषयगत क्षेत्र हेर्ने सदस्यको संयोजनमा नगर सभाका कम्तिमा १/१ जना महिला तथा दलित सदस्य, सम्बन्धित विषय हेर्ने शाखा/विभागका प्रमुख समेत रहने गरी ५ सदस्यीय कार्यसमूह गठन गरी समूहगत छलफलको व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । यस्तो कार्य समूहको सदस्य सचिव बजेट तथा कार्यक्रम समितिले तोकेको सम्बन्धित विषय हेर्ने शाखा/विभागका प्रमुख रहनेछन् ।

४.५.४. विषयगत कार्य समूहले निम्न पक्षहरुलाई समेत मध्यनजर गर्दै आयोजना/कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण मापदण्ड र आधार

ख) आयोजनाहरुको संचालनको संभाव्यता, प्राविधिक क्षमता र बजेट सीमा

ग) आयोजना/कार्यक्रममा हुन सक्ने दोहोरोपना, अन्तर विषयगत परिपुरकता र अन्तर सम्बन्ध ।

४.५.५. विषयगत कार्य समूहले विषयक्षेत्रगत छलफलमा सम्बन्धित विषयका विज्ञ वा क्षेत्रका प्रतिनिधिलाई आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

४.५.६. विषयगत कार्य समूहबाट छलफल भई प्राथमिकिकरण भएका आयोजना/कार्यक्रमलाई बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिले स्वीकृतिको लाग नगर कार्यपालिकामा सिफारिस गर्नेछ ।

४.५.७. बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिले आयोजना/कार्यक्रम सिफारिस गर्दा खर्च व्यहोर्ने श्रोत किटान भएका तथा बजेट सुनिश्चित भएका आयोजना/आयोजनाहरु मात्र पेशगर्नु पर्नेछ ।

४.५.८. बजेट तथा कार्यक्रम समितिले बजेट तथा कार्यक्रम पेश गर्दा देहाय बमोजिमका विवरणहरु समेत तयारी गरी पेश गर्नुपर्नेछ । विवरण तयार गर्ने ढाँचा अनुसूचीहरुमा संलग्न भए बमोजिम हुनुपर्नेछ ।

क) आगामी बर्षको लागि प्रस्तावित राजश्व/करका दरहरु,

ख) स्थानीय तहको बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम,

ग) स्थानीय तहको गत आ.व.को यथार्थ, चालु आ.व.को संशोधित अनुमान र आगामी आ.व.को अनुमानित आय व्ययको विवरण,

घ) स्थानीय तहको बार्षिक विकास कार्यक्रम -आयोजना/कार्यक्रमको विवरण)

ङ) विनियोजन विधेयक

च) आर्थिक विधियक

४.६. नगर कार्यपालिकाको बैठकबाट बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने

४.६.१. बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिले पेश गरेको नीति तथा कार्यक्रम, बार्षिक विकास कार्यक्रम र बजेट नगर कार्यपालिकामा छलफल गरी स्वीकृत गर्नुपर्नेछ ।

४.६.२. यसरी स्वीकृत नीति तथा कार्यक्रम, बजेट र बार्षिक विकास कार्यक्रम बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिको संयोजकले नगर सभामा असार १५ गते बजेट भाषण मार्फत् पेश गर्नेछ ।

४.७. नगर सभाको बैठकमा बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत

४.७.१ नगर कार्यपालिकाले पेश गरेको नीति, कार्यक्रम र बजेट उपर नगर सभामा दफावार छलफल गरी बहुमतले पारित गर्नुपर्नेछ ।

४.७.२. यसरी पारित भएको नीति, कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयनको लागि नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

४.७.३. नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले यसरी प्राप्त भएको नीति कार्यक्रम र बजेटको कार्यान्वयनको समयतालिका समेत तयार गरी कार्यान्वयनमा लैजानु पर्नेछ ।

५. गैर सरकारी संस्था तथा निजी क्षेत्रको सहकार्यमा सञ्चालन हुने योजना कार्यक्रम सम्बन्धी व्यवस्था,

५.१. स्थानीय तहमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न चाहने गैर सरकारी संस्थाहरुले कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पूर्व नगर सभाबाट कार्यक्रम पारित गराउनु पर्नेछ ।

५.२. गैर सरकारी संस्थाले कार्यक्रम सञ्चालन प्रस्ताव नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा पेश गर्नुपर्नेछ । नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले यस्तो प्रस्तावलाई बजेट तथा कार्यक्रम समितिमा पठाई सम्बन्धित विषयक्षेत्रगत समितिहरुमा छलफल गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

५.३. निजी क्षेत्रका संस्थाहरुको सहकार्यमा सञ्चालन हुने कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पूर्व नगर सभाबाट कार्यक्रम पारित गराउनु पर्नेछ ।

६. बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन

६.१. बजेट तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन

६.१.१. नगर सभाबाट बार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट स्वीकृत भए पछि नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले कार्यक्रम कार्यान्वयन योजना तयार गर्नुपर्नेछ ।

६.२.१. कार्यान्वयन कार्ययोजना तयार गर्दा कार्यान्वयन ढाँचा (daily) समय सीमा, कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय वा पदाधिकारी, अनुगमन मूल्यांकनको मापदण्ड र प्रक्रिया समेत तोक्नु पर्नेछ ।

६.२. बजेट तथा कार्यक्रमको अनुगमन र मूल्यांकन,

६.२.१. नगरपालिकाकाले सञ्चालित आयोजनाहरुको नियमित अनुगमनको व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

६.२.१. अनुगमन गर्दा स्पष्ट नतिजा सूचक सहितको अनुगमन फाराम तयार गरी प्रयोग गर्नुपर्नेछ ।

६.२.३. योजना प्रगती समिक्षाको लागि नगर प्रमुख वा नगरपालिकाको प्रमुखमा स्थानीय विकास समस्या समाधान समिति गठन गर्नुपर्नेछ । यस्तो समितिको बैठक कम्तिमा बर्षको ३ पटक बस्नुपर्ने ।

६.२.४. नगरपालिकाले आयोजना/परियोजना अनुगमन, सुपरिवेक्षण र मूल्यांकनको लागि विभिन्न समितिहरु गठन गर्न सक्नेछन् ।

७. विविध

७.१. राजश्व तथा खर्च शिर्षकको प्रयोग

पुतलीबजार न.पा.ले तहले बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम बनाउँदा नेपाल सरकारले तोके बमोजिमका राजश्व तथा खर्चका शिर्षकहरुको प्रयोग गर्ने छ ।

आज्ञाले,
रुद्रबहादुर मल्ल
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत